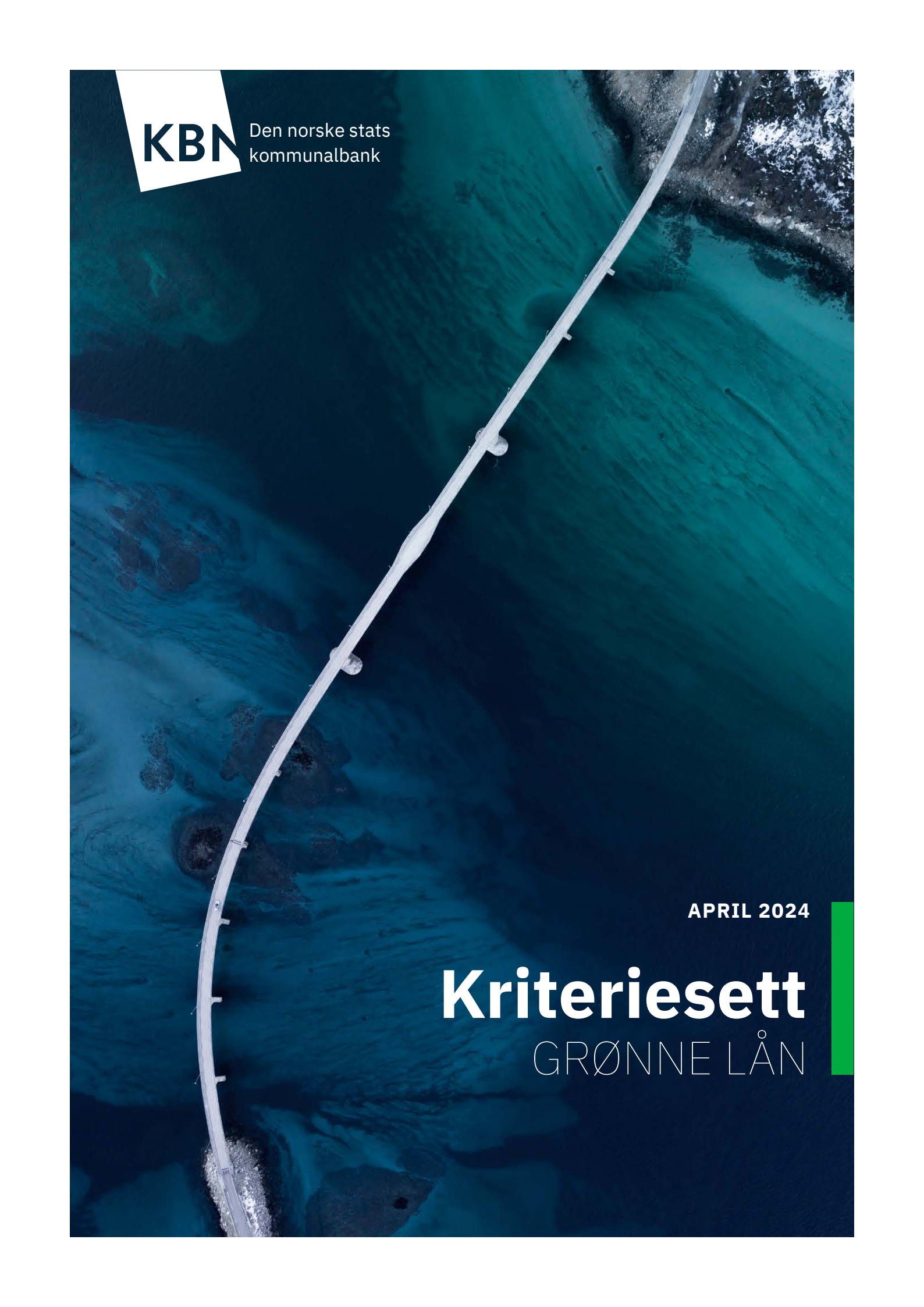

An aerial photograph of a long, curved bridge spanning a body of water with a vibrant turquoise hue. The bridge is a light grey color and curves from the bottom left towards the top right. The water shows some darker patches, possibly rocks or submerged vegetation. The sky is not visible, as the image is a close-up aerial shot.

KBN

Den norske stats
kommunalbank

APRIL 2024

Kriteriesett

GRØNNE LÅN

INNHold

1. BYGG 6

- 1.1 Tiltak i eksisterende bygningsmasse
- 1.2 Nybygg
- 1.3 Annet

2. FORNYBAR ENERGI 10

- 2.1 Produksjon av fornybar energi
- 2.2 Energilagring
- 2.3 Infrastruktur for energi
- 2.4 Annet

3. TRANSPORT 12

- 3.1 Sykkel og gange
- 3.2 Transport på land
- 3.3 Sjøgående transport
- 3.4 Anleggsmaskiner
- 3.5 Infrastruktur
- 3.6 Annet

4. AVFALL OG SIRKULÆRØKONOMI 15

- 4.1 Avfallsforebygging og ombruk
- 4.2 Innsamling, håndtering og behandling av avfall
- 4.3 Annet

5. VANN OG AVLØP 18

- 5.1 Gebyrfinansiert overvannshåndtering
- 5.2 Mindre tiltak for energiproduksjon
- 5.3 Klimavennlige anlegg
- 5.4 Klimavennlige anleggsprosjekter
- 5.5 Annet

6. AREALBRUK OG OMRÅDEPROSJEKTER 21

- 6.1 Tiltak mot forurensning
- 6.2 Områdeutvikling og arealbruk
- 6.3 Annet

7. KLIMATILPASNING 23

- 7.1 Overvannshåndtering
- 7.2 Forebyggende klimatilpasning
- 7.3 Beredskap
- 7.4 Annet

Kommunalbanken (KBN) finansierer viktige velferdsinvesteringer ved å tilby lån til kommuner og fylkeskommuner.

Den norske stat har etablert KBN for å sikre sektoren stabil og rimelig finansiering over tid, uavhengig av økonomiske konjunkturer. KBN finansierer seg i de internasjonale kapitalmarkedene og har den høyeste oppnåelige kredittvurderingen (AAA/Aaa).

KBN er en av Norges største finansinstitusjoner målt etter forvaltningskapital og har lån til nesten alle landets kommuner. Vi er et statlig heleid aksjeselskap med mål om å være en langsiktig partner for lokal velferd.

KBNs Kriteriesett for grønne lån

Sist oppdatert:	15.04.2024
Publisert:	01.01.2020
Tidligere versjoner:	24.03.2021 01.01.2023

Elektrisk ferje på Randsfjorden

Randsfjordferja har i over 40 år fraktet både folk og biler mellom øst og vest av Randsfjorden. Den nye fergen, Elrond, er elektrisk og utstyrt med en 678 kWh batteripakke som bidrar til en reduksjon i dieselforbruk på ca. 46 000 liter årlig, som tilsvarer en besparelse på ca. 275 tonn CO₂e.

Foto: Innlandet fylkeskommune

KBN tilbyr grønne lån til investeringer med høye klima- og miljøambisjoner

Hva er grønne lån?

Vi tilbyr grønne lån med rabattert rente til investeringer som bidrar til lavere klimagassutslipp, energieffektivisering, eller klimatilpasning. I dette kriteriesettet har vi nærmere beskrevet hvilke krav vi setter til investeringene som kan få grønt lån.

Vi tilbyr grønt lån for de låneprodukter med varighet over fem år. På lange lån med avdrag er den grønne renta rabattert med 0,1 prosentpoeng på gjeldende marginer for lån med p.t.-rente, fastrente eller flytende rente tilknyttet 3-måneders Nibor. På lån i konkurranse med kapitalmarkedet settes den grønne renten individuelt.

De grønne lånene er finansiert med grønne obligasjoner.

Hvem kan få grønt lån?

Alle kommuner, fylkeskommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper og andre virksomheter med kommunal garanti kan søke om grønt lån i KBN.

Hvordan søker man om grønt lån?

Prosessen for grønt lån bør helst komme i forkant av den ordinære låneforespørselen. Under følger en oppskrift for hvordan du enkelt kan kvalifisere en investering til grønt lån hos oss:

1. Identifiser hvilken kategori og prosjekttype som din investering faller innenfor. Finn riktig kategori i kriteriesettet, og deretter underkategori. For eksempel Bygg, og underkategorien Nybygg. Deretter identifiserer du det kriteriet/kriteriene som du ønsker å søke om grønt lån under.

2. Fyll ut et søknadsskjema. [Søknadsskjemaet](#) ligger på våre nettsider, og det finnes et tilpasset søknadsskjema per kategori. Dersom du ønsker et grønt lån til flere prosjekter, må det fylles ut ett skjema per prosjekt. Dette gjelder også hvis prosjektet kan deles inn i delprosjekter som kvalifiserer under ulike kategorier.

3. Legg ved dokumentasjonen som etterspørres. Hva som bør dokumenteres eller gjøres rede for står skrevet i kolonnen på høyre side for hvert kriterie, under «Dokumentasjonskrav». For dokumentasjon under «hvis tilgjengelig» er det ikke avgjørende for KBN å få dokumentasjonen for å vurdere prosjektet.

4. Send oss en komplett søknad, gjerne i god tid før lånetilbudet. Vi trenger minimum fem virkedager for å behandle søknaden. Dersom vi har oppfølgingsspørsmål eller søknaden mangler informasjon eller vedlegg, kan behandlingen ta noe lengre tid.

5. Vi behandler søknaden og gir deg svar på om prosjektene kvalifiserer til grønt lån. Dersom prosjektet ikke møter kriteriene for grønt lån, kan du likevel få tilbud om et ordinært lån fra KBN.

Dersom lånet refinansieres vil prosjektet bli vurdert på nytt etter gjeldende kriterier. Du trenger ikke sende inn ny søknad for å få gjort en ny vurdering av prosjektet, med mindre prosjektet er vesentlig endret siden forrige søknad ble fylt ut. Du kan bli bedt om å sende inn supplerende informasjon dersom våre dokumentasjonskrav er endret i mellomtiden.

Dersom prosjektet underveis i bygge- eller bruksfasen blir endret, skal du gi beskjed til din kontaktperson i KBN. Dette skyldes at vi må oppgi korrekte tall i miljøeffekttrapporteringen. Om prosjektet har endret seg vesentlig, og det ikke lenger oppfyller kriteriene for grønt lån, kan det bli aktuelt å endre lånevilkårene.

Hva mener vi med dokumentasjon?

For at et prosjekt skal få grønt lån i KBN må kriteriene for den aktuelle prosjekttypen oppfylles. For mange prosjekttyper må en spesifisert klima- eller miljøeffekt dokumenteres. Hva som må dokumenteres eller beskrives nærmere er angitt i kolonnen «Dokumentasjonskrav». Det er som hovedregel en forhåndsberegnet effekt eller et estimat vi ber om. Det kan for eksempel være et energinotat som beskriver estimert energibehov for et bygg.

Formatet på dokumentet kan for eksempel være et energinotat fra entreprenør, en sluttrapport fra en intern prosjektleder, eller et utfyllende vedtak fra kommunestyret. Det kan både være et internt eller eksternt dokument, men det må fremkomme hvilken aktør som har fremstilt informasjonen. Interne eposter er som regel ikke tilstrekkelig som gyldig dokumentasjon.

Hvorfor må man fylle ut en søknad og dokumentere etterspurte effekter?

Grunnen til at vi trenger dokumentasjon er at vi må kvalitetssikre tallene som blir sendt inn. Vi må kunne forsikre oss - og investorer og andre interessenter - om at innkomne søknader faktisk tilfredsstiller kriteriene for grønne lån. Vi må også kunne stå inne for at miljøeffekten vi rapporterer fra prosjektene er reell.

Hva er forskjellen på et grønt lån og en grønn obligasjon?

Vi finansierer de grønne lånene med grønne obligasjoner i internasjonale kapitalmarkeder. Ved å låne penger til grønne prosjekter gjennom grønne lån i KBN får våre kunder tilgang til det grønne obligasjonsmarkedet uten å måtte sette opp et eget Green Bond Framework og levere egen årlig rapportering til investorer. [Les mer i KBNs miljøeffektrapport 2023.](#)

Kriterier for grønne lån

Vi tilbyr spesielt gunstige grønne lån innenfor sju ulike kategorier. Sjekk om deres prosjekt oppfyller kravene i dette kriteriesettet.

Vi bistår gjerne i prosessen for grønt lån

Foto: Jo Straube

Kontakt

Dersom du har spørsmål til kriteriene eller prosessen rundt grønne lån, så ta gjerne kontakt med kundesenteret vårt, eller direkte med våre grønne kontaktpersoner.

Det er også mulig å ta kontakt med oss for å få en vurdering av hvilke investeringer i årets budsjett som kan kvalifiseres til grønt lån. Vi kan også se på hvilke grep dere kan gjøre med fremtidige investeringer slik at de kan kvalifisere til grønt lån. Dette er en god måte å starte prosessen for å gjøre investeringsbudsjettet grønt.

Det er i vår felles interesse å tenke klima og miljø i dagens anskaffelser. Da vil kommuner og lokalsamfunn være bedre rustet for fremtiden, og sammen bidrar vi til en grønn omstilling.

Kundesenter

+47 21 50 20 00
utlaan@kbn.com
9.00–15.00

Fredrik Noralv Veggeland

Rådgiver klima og grønn finans

+47 974 85 191
freve@kbn.com

Stella Wergeland

Seniorrådgiver klima og grønn finans

+47 473 81 065
stwe@kbn.com

1 | Bygg

Det kan gis grønne lån til miljø- og/eller klimavennlige bygg som ikke bygger ned verdifulle naturtyper. For nybygg med prosjektkostnad over 300 MNOK vil vi vurdere natur- og klimarisikoen til prosjektet. Se detaljer under kriterie 1.2.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra en av ordningene listet under, er det høy sannsynlighet for at det kvalifiserer til grønt lån:

- [Enova](#)
- [Klimasats](#)
- [Natursats](#)

Søker må likevel levere KBN sin [søknad til grønt lån](#) for å kvalifisere prosjektet. For tips til gode krav og kriterier i anskaffelser, se [DFØ sin Kriterieveiviser - veileder til bærekraftige krav](#).

Om søknadsprosessen

- ▶ Ut ifra egenskapene ved prosjektet finner du ett eller flere kriterier som du tror prosjektet oppfyller.
 - ▶ Ved tiltak i eksisterende bygningsmasse må kun ett av kriteriene i tabellen oppfylles, for eksempel kun kriterie 1.1.2.b), men søk gjerne under flere kriterier om du tror prosjektet kan oppfylle flere.
 - ▶ For alle nybyggprosjekter, foruten miljøsertifiserte bygg og svømme- og ishaller, må prosjektet kvalifisere under to kriterier, for eksempel 1.2.1 og 1.2.4. Vi vil vurdere prosjektets påvirkning på verdifull natur, og for prosjekter over 300MNOK også tilhørende natur- og klimarisiko. Se detaljer under kriterie 1.2.
- ▶ Fyll deretter ut et søknadsskjemaet for *Bygg*. Hva som må legges ved av dokumentasjon er angitt under «Dokumentasjonkrav», kolonnen til høyre i tabellen nedenfor. Legg ved dokumentasjon på de tallene eller effektene vi ber om sammen med søknadsskjemaet.
- ▶ Send til slutt inn skjema og vedlegg til utlaan@kbn.com. Du vil som hovedregel få tilbakemelding fra oss innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

1.1 TILTAK I EKSISTERENDE BYGNINGSMASSE	DOKUMENTASJONSKRAV
1.1.1 Enkelttiltak for energieffektivisering Mindre tiltak som bidrar til lavere energibruk, for eksempel installering av sentralt driftsstyringssystem (SD-anlegg), etterisolering av yttervegger, konvertering fra direkte elektrisk romoppvarming til vannbåren varme eller EPC-kontrakt. Listen er ikke uttømmende. Ved overgang til vannbåren varme må varmekilden være basert på fornybar energi eller fjernvarme. Elkjeler og bioolje/diesel godkjennes ikke som fornybar energi.	▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Hvis tilgjengelig: Forventet energibesparelse (kWh/år)
1.1.2 Større renoveringsprosjekter Større renoveringsprosjekter som oppfyller ett av følgende kriterier: a) Estimert energibehov reduseres med 20 pst. sammenlignet med dagens behov. b) Estimert levert energi reduseres med 30 pst. sammenlignet med dagens behov. c) Renoveringsprosjekter som bidrar til at bygget dekker minimum 50 pst. av beregnet levert energi med lokalprodusert fornybar energi (integrert i bygget eller på eiendommen/tomten). Inkluderer også bygg som oppfyller kravene til nær-nullenergibygg (nZEB) eller plusshus. d) Bruk av klima- og/eller miljøvennlige materialer. Dette kan være miljøsertifisert trevirke og materialer, resirkulerte materialer og/eller ombruk av materialer. Estimert energibehov eller levert energi må samtidig reduseres med 10 pst. sammenlignet med dagens behov. e) Sertifisering med Svanemerket, BREEAM-NOR v6 Very Good eller bedre, eller BREEAM-NOR 2016 Excellent eller bedre. Andre relevante etterprøvbare definisjoner for svært god klima-, miljø eller energiytelse vil også bli vurdert. Dersom det er bruk av trebaserte materialer, forutsettes det bruk av miljøsertifisert trevirke, sertifisert gjennom PEFC, FSC eller tilsvarende ordninger.	▪ Alle kriteriene: Estimert energibehov eller levert energi per kvadratmeter oppvarmet areal (kWh/m²/år) før og etter rehabiliteringen ▪ Hvis b) Beregnet levert energi ved standard klima før og etter rehabiliteringen (kWh/m²/år) ▪ Hvis c) Beregnet behov for levert energi og estimert energiproduksjon (kWh/m²/år) ▪ Hvis d) Beskrivelse av valgt materialløsning, inkludert eventuell sertifisering. Hvis tilgjengelig: Ombrukskartlegging ▪ Hvis e) Gjennomført eller vedtatt sertifisering
1.1.3 Rehabilitering av eksisterende bygningsmasse kombinert med nytt tilbygg Byggeprosjekter bestående av både renovering og nybygg kan kvalifisere, men da må de oppfylle kriteriene for sine respektive kategorier (hhv. 1.1.2 og 1.2).	▪ Dette avhenger av hvilket kriterium for 1.1.2 Større renoveringsprosjekter og 1.2 Nybygg som oppfylles
1.1.4 Klimatilpasning i eksisterende bygg Tiltak for klimatilpasning, som for eksempel grønne tak, regnbed, fuktsikring, osv. Listen er ikke uttømmende.	▪ Hvilken klimautfordring investeringen skal håndtere og hvordan
1.1.5 Fornybar energi i bygg Installasjon av fornybar energi i bygg, som bioenergi, solkraft, varmepumper eller tilkobling til fjernvarme. Elkjeler og bioolje/diesel godkjennes ikke som fornybar energi.	▪ Forventet årlig energiproduksjon (kWh/år)
1.1.6 Energilagring i bygg Installasjon av løsninger for lagring av lokalprodusert fornybar energi, som for eksempel batterier.	▪ Forventet lagringskapasitet (kWh)
1.1.7 Utslippsfri bygg- og anleggsplass Utslippsfri bygg- og anleggsplass, som omfatter direkteutslipp fra anleggsområdet. Utslippsfrie teknologier inkluderer batterielektrisk, kabelelektisk, biogass og grønt hydrogen. Byggtørking kan gjennomføres med fjernvarme. Dersom kjøretøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	▪ Konkurransegrunnlag eller annen prosjektbeskrivelse ▪ Unngåtte klimagassutslipp i prosjektperioden (inkl. beregningsgrunnlag) ▪ Hvis tilgjengelig: Oppnåelse etter NS3770 ▪ Dersom biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes

For alle nybyggprosjekter gjelder følgende natur- og klimarisikokrav

NATURKRAV

Bygging på enkelte naturtyper kan medføre at prosjektet ikke kvalifiserer til grønt lån.

- Om bygg- og anleggsplassen plasseres på naturtypene **myr** eller **dyrket mark** vil som hovedregel prosjektet ikke kvalifisere til grønt lån.
- Om bygg- og anleggsplassen plasseres på naturtypene **skog** eller **dyrkbar mark** vurderes ekskludering, ved å blant annet vurdere:
 - Grad av bonitet
 - Miljøregistreringer
 - Nøkkelbiotoper
 - Livsmiljø

Hvis prosjektområdet er innenfor en av naturtypene ønsker vi dokumentasjon på hvordan den potensielle naturpåvirkningen vurderes og hensyntas. Dokumentasjonen kan eksempelvis være ROS-analyse for planområdet og/eller bygget, eller annet vedlegg.

Prosjektområdet vil bli undersøkt med kartlag fra Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO), [NIBIO Kilden](#).

NATUR-/KLIMARISIKO FOR INVESTERINGER OVER 300 MNOK

Om bygg- og anleggsplassen ligger innenfor én eller flere aktsomhetssoner, definert av NVE, ønsker vi beskrivelse av hvordan natur- og/eller klimarisikoen vurderes og hensyntas i prosjektet. Dette gjelder aktsomhetssoner for eksempelvis:

- Snøskred
- Flom
- Kvikkleireskred
- Jord- og flomskred

Hvis prosjektområdet er innenfor et av kartlagene ønsker vi dokumentasjon på hvordan den potensielle natur-/ klimarisikoen vurderes og hensyntas. Dokumentasjonen kan eksempelvis være ROS-analyse for planområdet og/eller bygget, eller annet vedlegg.

Prosjektområdet vil bli undersøkt med kartlag fra Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO), [NIBIO Kilden](#).

1.2 NYBYGG

DOKUMENTASJONSKRAV

PROSJEKTER MÅ KVALIFISERE UNDER MINIMUM 2 AV KRITERIENE 1.2.1–1.2.5

1.2.1 Nye bygg med lavt energibehov

Nybygg med lavt energibehov, definert som 20 pst. lavere beregnet netto energibehov enn energirammen for den aktuelle bygningskategorien i byggt teknisk forskrift som gjelder på prosjekteringstidspunktet (p.t. TEK17).

Nybygg med lavt energibehov defineres også som 10 pst. lavere enn kravet til nær-nullenergibygg (nZEB), se gjerne [eksempelveiledning fra regjeringen](#).

- Evaluering av Totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK 17
- Hvis tilgjengelig: oppfyllelse av krav til nZEB

1.2.2 Nye bygg i klimavennlige materialer

Omfattende bruk av klimavennlige og/eller miljøvennlige materialer. Dette kan være trebaserte hovedkonstruksjoner/bærekonstruksjoner (for eksempel massivtre), lavkarbonbetong (klasse A) eller utstrakt ombruk av materialer eller masser fra nærliggende prosjekter.

Dersom det er bruk av trebaserte materialer, forutsettes det bruk av miljøsertifisert trevirke, sertifisert gjennom PEFC, FSC eller tilsvarende ordninger.

- Evaluering av Totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK 17
- Beskrivelse av valgt materialløsning, inkludert eventuell sertifisering eller EPD

1.2.3 Bygg med lokal energiproduksjon Bygg som dekker minimum 50 pst. av beregnet levert energi med lokalprodusert fornybar energi (integret i bygget eller på eiendommen/tomten). Inkluderer også bygg som oppfyller kravene til pluss hus. For ytterligere informasjon se FutureBuilts kvalitetskriterier.	▪ Evaluering av Totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK 17 ▪ Beregnet behov for levert energi og estimert energiproduksjon (kWh/år) ▪ Hvis relevant: oppfyllelse av krav til pluss hus
1.2.4 Nye bygg med lavt klimagassutslipp Bygg med 30 % lavere klimagassutslipp enn utslippsverdien til referansebygg. Klimagassregnskapet må gjennomføres ihht. NS3720 – Norsk Standard for klimagassberegninger for bygninger. Se for eksempel veilederen fra DFØ eller Futurebuilt for beregning av terskelverdier til referansebygg.	▪ Evaluering av Totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK 17 ▪ Klimagassregnskap etter NS3720, sammenliknet med referansebygg
1.2.5 Utslippsfri bygg- og anleggsplass Utslippsfri bygg- og anleggsplass, som omfatter direkteutslipp fra anleggsområdet. Utslippsfrie teknologier inkluderer batterielektrisk, kabelelektisk, biogass og grønt hydrogen. Byggtørking kan gjennomføres med fjernvarme. Dersom kjøretøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	▪ Konkurranseskrinnlag eller andre dokumenter som dokumenterer oppnåelse ▪ Unngåtte klimagassutslipp i prosjektperioden (inkl. beregningsgrunnlag) ▪ Hvis tilgjengelig: Oppnåelse etter NS3770 – Norsk Standard for utslippsfrie bygg- og anleggsplasser ▪ Dersom biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke benyttes
KRITERIENE 1.2.6 OG 1.2.7 KVALIFISERER FRITTSTÅENDE	
1.2.6 Miljøsertifiserte bygg Nybygg som vil bli sertifisert med Svanemerket, BREEAM-NOR v6 Very Good eller bedre, eller BREEAM-NOR 2016 Excellent eller bedre. Andre relevante etterprøvbare definisjoner for svært god klima-, miljø eller energiytelse vil også bli vurdert.	▪ Evaluering av Totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK 17 ▪ Gjennomført eller vedtatt sertifisering
1.2.7 Svømmehall eller ishall med lavt ressursforbruk Svømmehall: Nye bygg som inkluderer svømmebasseng. Det legges vekt på lavt vannforbruk, gjenbruk av vann og varme, og energieffektive tiltak for bassengdrift. Andre tiltak som bruk av klimavennlige materialer, lite bruk av kjemikalier, klimatilpasning og egenprodusert fornybar energi teller også positivt. Ishall: Det legges vekt på lavt forbruk av energi, og hvor stor andel egenproduksjon av fornybar energi (inkludert kjølebehov) bygget vil ha. Andre tiltak som bruk av klimavennlige materialer, klimatilpasning og utslippsfrie anleggsmaskiner teller også positivt.	▪ Evaluering av Totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK 17 ▪ Prosjektbeskrivelse som dokumenterer lavt ressursforbruk og/eller andre oppnådde miljøeffekter
1.3 ANNET Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Dersom det er et nybygg, må prosjektet samtidig kvalifisere under ett av kriteriene 1.2.1–1.2.5. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av prosjektet basert på oversendt dokumentasjon.	DOKUMENTASJONSKRAV ▪ Evaluering av Totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK 17 ▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Dokumentasjonskrav ihht. kriterie 1.2.1– 1.2.5, avhengig av hvilket kriterium som oppfylles

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjektypene det går an å søke om grønt lån til.

2 | Fornybar energi

Det kan gis grønne lån til investeringer i fornybar energiproduksjon. Produksjonsanlegget må kun benytte fornybare energikilder til både grunn- og spisslast.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra en av ordningene listet under, er det høy sannsynlighet for at det kvalifiserer til grønt lån:

- [Enova](#)
- [Klimasats](#)
- [Natursats](#)

Søker må likevel levere KBN sin [søknad til grønt lån](#) for å kvalifisere prosjektet. For tips til gode krav og kriterier i anskaffelser, se [DFØ sin Kriterieveiviser - veileder til bærekraftige krav](#).

Om søknadsprosessen

- ▶ Start med å få oversikt over hvilke prosjekter i investeringsbudsjettet som har potensiale til å få grønt lån. Finn riktig kategori i kriteriesettet, og ut ifra egenskapene ved prosjektet finner du ett eller flere kriterier som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll deretter ut et søknadsskjemaet for *Fornybar energi*. Hva som må legges ved av dokumentasjon er angitt under «Dokumentasjonkrav», kolonnen til høyre i tabellen nedenfor. Legg ved dokumentasjon på de tallene eller effektene vi ber om sammen med søknadsskjemaet.
- ▶ Send til slutt inn skjema og vedlegg til utlaan@kbn.com. Du vil som hovedregel få tilbakemelding fra oss innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

2.1 PRODUKSJON AV FORNYBAR ENERGI	DOKUMENTASJONSKRAV
2.1.1 Fornybar energiproduksjon Gjelder følgende: a) Anlegg for biogassproduksjon b) Energibrønn c) Solceller eller solfangere d) Pellets- eller flisfyringsanlegg (trevirke) e) Varmepumper f) Øvrig produksjon av energi fra andre fornybare kilder	▪ Forventet årlig energi-produksjon (kWh/år) ▪ Hvis a) Plan for overvåking og beredskap ved metanlekkasjer ▪ Hvis d) Dersom det er råvarebruk, og ikke avfall fra treproduksjon, må det vedlegges dokumentasjon på at trevirket er sertifisert PEFC/ FSC
➔ For fornybar energiproduksjon i bygg – se kategorien <i>Bygg</i>.	
2.2 ENERGILAGRING	DOKUMENTASJONSKRAV
2.2.1 Energilagring i tilknytning til produksjonsanlegg Lagring av produsert energi ved en av følgende metoder: a) Elektrisk lagring, for eksempel batteri b) Termisk lagring c) Lagring som grønn hydrogen	▪ Forventet lagrings-kapasitet (kWh) ▪ Hvis c) Plan for overvåking og beredskap ved lekkasjer
➔ For installering av energilagring i bygg, se kategorien <i>Bygg</i>.	
2.3 INFRASTRUKTUR FOR ENERGI	DOKUMENTASJONSKRAV
2.3.1 Nettkapasitet Kommunenes bidrag til utbygging eller oppgradering av nettkapasiteten, for eksempel anleggsbidrag.	▪ Forventet økning i kapasitet (kWh)
2.3.2 Fjernvarme/-kjøling Produksjonsanlegg eller distribusjonsnett for fjernvarme eller fjernkjøling. Anlegget må benytte fornybare energikilder til både grunn- og spisslast. Elektrisitet godtas som spisslast. Energi fra forbrenning av avfall godkjennes ikke. Overskuddsvarme/-kjøling fra andre prosesser kan også benyttes dersom det kommer fra fornybare energikilder. Bruk av mineralbasert beredskapslast kan kun godtas i en tydelig definert krisesituasjon.	▪ Forventet økning i kapasitet (kWh) ▪ Forventet fordeling på energibærere (%)
➔ For installering av ladestasjoner til elbiler, se kategorien <i>Transport</i>.	
2.4 ANNET	DOKUMENTASJONSKRAV
Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.	▪ Prosjektbeskrivelse

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjekttypene det går an å søke om grønt lån til.

3 | Transport

Formålet med denne kategorien er å legge til rette for å fremme transportløsninger med minimale eller null utslipp.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra en av ordningene listet under, er det høy sannsynlighet for at det kvalifiserer til grønt lån:

- [Enova](#)
- [Klimasats](#)
- [Naturesats](#)

Søker må likevel levere KBN sin [søknad til grønt lån](#) for å kvalifisere prosjektet. For tips til gode krav og kriterier i anskaffelser, se [DFØ sin Kriterieveiviser - veileder til bærekraftige krav](#).

Om søknadsprosessen

- ▶ Start med å få oversikt over hvilke prosjekter i investeringsbudsjettet som har potensiale til å få grønt lån. Finn riktig kategori i kriteriesettet, og ut ifra egenskapene ved prosjektet finner du ett eller flere kriterier som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll deretter ut et søknadsskjema for *Transport*. Hva som må legges ved av dokumentasjon er angitt under «Dokumentasjonkrav», kolonnen til høyre i tabellen nedenfor. Legg ved dokumentasjon på de tallene eller effektene vi ber om sammen med søknadsskjemaet.
- ▶ Send til slutt inn skjema og vedlegg til utlaan@kbn.com. Du vil som hovedregel få tilbakemelding fra oss innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

3.1 SYKKEL OG GANGE	DOKUMENTASJONSKRAV
3.1.1 Sykler Innkjøp av el-sparkesykler, sykler og el-sykler.	Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet
3.1.2 Tilrettelegging for gående og syklende Dette kan for eksempel være etablering av nye gang- og sykkelveier, utebelysning ved gang- og sykkelveier eller sykkelparkering/sykkelhotell.	- Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet - Hvis tilgjengelig: antall kilometer eller m²
3.2 TRANSPORT PÅ LAND	DOKUMENTASJONSKRAV
3.2.1 Lette eller tunge kjøretøy Innkjøp av lette eller tunge kjøretøy inkludert busser, som går på enten elektrisitet, biogass eller grønn hydrogen (laget på fornybar energi). Ladbare hybrider kvalifiserer ikke til grønt lån. Dersom kjøretøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes. Innkjøp av personbiler kvalifiserer ikke til grønt lån. Fra og med 1.1.2023 kvalifiserer heller ikke innkjøp av lette varebiler til grønt lån, på bakgrunn av forskrift om energi og miljøkrav ved offentlig anskaffelse av kjøretøy til veitransport .	- Type kjøretøy og antall - Estimert årlig kjørelengde per kjøretøy (km) - Dersom biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
3.2.2 Materiell til skinnegående kollektivtransport Innkjøp av nye vogner eller annet materiell til skinnegående kollektivtransport. Det er et krav at flåten enten går på elektrisitet, grønn hydrogen (laget på fornybar energi) eller biogass. Dersom det benyttes biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	- Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet - Type transportmiddel og drivstoffsammensetning - Dersom biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
3.3 SJØGÅENDE TRANSPORT	DOKUMENTASJONSKRAV
3.3.1 Sjøtransport Innkjøp av ferger, hurtigbåter eller andre former for sjøgående transportmidler som benytter elektrisitet, biogass eller grønn hydrogen/ammoniakk (laget på fornybar energi) som drivstoff. Dersom fartøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes. Det er tillatt med en fossil reserveløsning.	- Type fartøy - Estimert bruk av drivstoff på tidligere fossilt fartøy (liter/år) eller årlig leveranse av landstrøm (kWh/år) - Dersom biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
 For investeringer i klimavennlige havnebygninger, se kategorien <i>Bygg</i> .	
3.4 ANLEGGSMASKINER	DOKUMENTASJONSKRAV
3.4.1 Anleggsmaskiner Innkjøp av anleggsmaskiner som kun benytter elektrisitet, biogass eller grønn hydrogen (laget på fornybar energi). Dersom det benyttes biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	- Type anleggsmaskin(er) - Estimerte antall driftstimer (timer/år) - Estimert energiforbruk ny maskin (kWh/time) - Estimert drivstofforbruk gammel maskin (liter/time) - Dersom biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
3.5 INFRASTRUKTUR	DOKUMENTASJONSKRAV
3.5.1 Ladepunkter for kjøretøy Etablering av nye eller oppgradering av eksisterende ladepunkter for elbiler. Omfatter både hurtigladere og normalladere. Hurtigladere bør tilfredsstille minimumskravene under Tekniske krav i Enovas programkriterier for støtte til ladeinfrastruktur for elbil .	- Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet - Hvis tilgjengelig: Oppfylte minstekrav fra Enova

3.5.2 Fyllestasjon for grønn hydrogen eller biogass Etablering av offentlig tilgjengelig fyllestasjon for grønn hydrogen (laget på fornybar energi) eller biogass. Fyllestasjonen bør oppfylle minstekravene under Tekniske krav i Enovas programkriterier for hydrogeninfrastruktur .	▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet ▪ Beskrivelse av fyllestasjon (type energibærer) ▪ Dokumentasjon på at minstekravene til Enova er oppfylt
3.5.3 Driftsutstyr til kollektivtransport Utstyr for drift av kollektivtransport, slik som billettsystem, sanntidssystem, informasjonsutstyr eller trikkebaser. Det er et krav at transportmiddelet enten går på elektrisitet, grønn hydrogen eller biogass. Dersom det benyttes biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet ▪ Type transportmiddel og drivstoffsammensetning ▪ Dersom biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
3.5.4 Skinner og annen infrastruktur Skinnegang, elektrisk anlegg og annen infrastruktur for kollektivtransport. Det er et krav at transportmiddelet enten går på elektrisitet, grønn hydrogen (laget på fornybar energi) eller biogass. Dersom det benyttes biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet ▪ Type transportmiddel og drivstoffsammensetning ▪ Dersom biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes ▪ Hvis tilgjengelig: antall kilometer med ny infrastruktur (km)
3.5.5 Landstrøm og ladestrøm Etablering av landstrøm/ladestrøm for ferger, skip, fritidsbåter, etc.	▪ Estimert årlig leveranse av landstrøm (kWh/år)
3.5.6 Annen havneinfrastruktur Utslippsfri havneinfrastruktur som kun benytter elektrisitet eller grønn hydrogen (laget på fornybar energi). Dette kan for eksempel være drift av kraner, etc.	▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet som beskriver teknologien ▪ Hvis tilgjengelig: – Estimerte antall driftstimer (timer/år) – Estimert energiforbruk ny maskin (kWh/time) – Estimert drivstofforbruk gammel maskin (liter/time)
3.5.7 Infrastruktur til utslippsfrie anleggsmaskiner Infrastruktur knyttet til bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner. Dette kan for eksempel være ladepunkt, battericontainer eller energistasjon.	▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet som beskriver teknologien
3.6 ANNET Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.	DOKUMENTASJONSKRAV ▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjektypene det går an å søke om grønt lån til.

4 | Avfall og sirkulærøkonomi

Denne kategorien omfatter tiltak som bidrar til avfallsreduksjon, økt ombruk, materialgjenvinning og mer effektiv energiutnyttelse.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra en av ordningene listet under, er det høy sannsynlighet for at det kvalifiserer til grønt lån:

- [Enova](#)
- [Klimasats](#)
- [Natursats](#)

Søker må likevel levere KBN sin [søknad til grønt lån](#) for å kvalifisere prosjektet. For tips til gode krav og kriterier i anskaffelser, se [DFØ sin Kriterieveiviser - veileder til bærekraftige krav](#).

Om søknadsprosessen

- ▶ Start med å få oversikt over hvilke prosjekter i investeringsbudsjettet som har potensiale til å få grønt lån. Finn riktig kategori i kriteriesettet, og ut ifra egenskapene ved prosjektet finner du ett eller flere kriterier som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll deretter ut et søknadsskjema for *Avfall og sirkulærøkonomi*. Hva som må legges ved av dokumentasjon er angitt under «Dokumentasjonkrav», kolonnen til høyre i tabellen nedenfor. Legg ved dokumentasjon på de tallene eller effektene vi ber om sammen med søknadsskjemaet.
- ▶ For noen kriterier må det dokumenteres hvordan investeringen strekker seg lenger enn, eller er i forkant av, vedtatt lovgivning i [avfallsforskriften](#) (se spesielt kapittel [10a-10c](#)).
- ▶ Send til slutt inn skjema og vedlegg til utlaan@kbn.com. Du vil som hovedregel få tilbakemelding fra oss innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

4.1 AVFALLSFOREBYGGING OG OMBRUK	DOKUMENTASJONSKRAV
4.1.1 Tiltak for å redusere avfallsmengden eller tilrettelegge for økt ombruk Dette er tiltak som bidrar til avfallsforebygging. Eksempelvis ny ombruksstasjon, mellomlager for masser, investeringer som fremmer reparasjon, oppgradering, deling etc.	▪ Forventet effekt (kvalitativt eller kvantitativt) ▪ Hvis relevant: grad av ombruk før investeringen (tonn) og etter investeringen (tonn)
4.2 INNSAMLING, HÅNTERING OG BEHANDLING AV AVFALL	DOKUMENTASJONSKRAV
4.2.1 Tiltak for å øke sorteringsgrad Dette er tiltak som bidrar til at utsorteringsgraden for forberedelse til ombruk og materialgjenvinning øker. Det kan for eksempel være tiltak som optimaliserer løsninger og øker måloppnåelse, innføring av henteordning for ny fraksjon, eller etablering av mobile minigjenbruksstasjoner. Det må dokumenteres hvordan investeringen strekker seg lenger enn, eller er i forkant av, vedtatt lovgivning i avfallsforskriften (se spesielt kapittel 10a-10c).	▪ Prosjektbeskrivelse som redegjør for bidrag til nasjonal måloppnåelse og ambisjonsnivå ▪ Sorteringsgrad før investeringen (tonn) og forventet sorteringsgrad etter investeringen (tonn)
4.2.2 Mer effektiv innsamling av avfall Tiltak som bidrar til redusert transportbehov ved innsamling av avfall. Eksempler på prosjekter kan være avfallssug, nedgravde løsninger, containere som komprimerer avfallet, eller digitale og teknologiske systemer.	▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Hvis tilgjengelig: Transportbehov før investeringen og forventet transportbehov etter investeringen
➡ For innkjøp av utslippsfrie avfallsbiler, se kategorien <i>Transport</i>.	
4.2.3 Tiltak i eksisterende anlegg Tiltak i eksisterende avfallsanlegg som oppfyller ett av følgende kriterier: a) Bidrar til avfallsforebygging b) Øker forberedelse til ombruk c) Øker materialgjenvinningsgraden * d) Reduserer klimagassutslipp fra anlegget * For c) må det dokumenteres hvordan investeringen strekker seg lenger enn, eller er i forkant av, vedtatt lovgivning i avfallsforskriften (se spesielt kapittel 10a-10c).	▪ Prosjektbeskrivelse som redegjør for bidrag til nasjonal måloppnåelse og ambisjonsnivå ▪ Hvis a) forventet effekt (kvalitativt eller kvantitativt) ▪ Hvis b) Mengde av forberedelse til ombruk før investeringen (tonn) og etter investeringen (tonn) ▪ Hvis c) materialgjenvinningsgrad før investeringen (tonn) og forventet materialgjenvinningsgrad etter investeringen (tonn) ▪ Hvis d) antall liter diesel spart (liter/år)
4.2.4 Nytt anlegg for mottak, sortering eller behandling av avfall Etablering av nytt anlegg for mottak, sortering og/eller behandling av avfall med en tydelig klima- og miljøambisjon. Det nye anlegget skal legge til rette for høyere utsorteringsgrad og sikre høy andel forberedelse til ombruk og/eller materialgjenvinning. Dersom anlegget skal behandle husholdningsavfall og/eller lignende avfall fra næringslivet eller bygg- og anleggsavfall må det dokumenteres hvordan det er tenkt at anlegget skal bidra til å nå bindende nasjonale mål for ombruk og materialgjenvinning. Se spesielt kapittel 10a-10c om utsortering og materialgjenvinning i avfallsforskriften.	▪ Prosjektbeskrivelse som redegjør for bidrag til nasjonal måloppnåelse Hvis relevant: ▪ Sorteringsgrad før investeringen (tonn) og forventet sorteringsgrad etter investeringen (tonn) ▪ Mengde av forberedelse til ombruk før investeringen (tonn) og etter investeringen (tonn) ▪ Materialgjenvinningsgrad før investeringen (tonn) og forventet materialgjenvinningsgrad etter investeringen (tonn) ▪ Hvis tilgjengelig: ROS-analyse for planområdet

4.2.5 Slambehandlingsanlegg for biogassproduksjon

Anlegg for behandling av organisk avfall som forstadium til biogassproduksjon. Omfatter både nye prosessanlegg og oppgradering av eksisterende anlegg.

- Prosjektbeskrivelse som redegjør for klima- og miljøambisjon og plan for bruk av biogassen og bioresten
- Forventet mengde slamproduksjon per år (TS/år)
- Plan for overvåking og beredskap ved metanlekkasjer
- Hvis tilgjengelig: ROS-analyse for planområdet

4.2.6 Tiltak i eksisterende deponi

Tiltak for reduksjon i metanutslipp, utnyttelse av metangass til energiformål eller avrenning i eksisterende deponi, inkludert tilhørende infrastruktur.

- Prosjektbeskrivelse med forventet utslippsreduksjon eller energiproduksjon
- Tillatelse fra Stasforvalteren og beskrivelse av hvordan tiltaket strekker seg utover denne

4.2.7 Karbonfangst og -lagring (CCS)

Tiltak innenfor karbonfangst og -lagring.

- Prosjektbeskrivelse med forventet utslippsreduksjon

➔ For etablering av produksjonsanlegg for biogass eller avfallsforbrenning for å produsere fjernvarme, se *Fornybar energi*.

4.3 ANNET

Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.

DOKUMENTASJONSKRAV

- Prosjektbeskrivelse

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjekttypene det går an å søke om grønt lån til.

5 | Vann og avløp

Grønne lån kan gis til vann- og avløpsinvesteringer som enten har som primært formål å redusere klimagassutslipp eller energiforbruk, eller som svarer på et konkret klimatilpasningsbehov.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra en av ordningene listet under, er det høy sannsynlighet for at det kvalifiserer til grønt lån:

- [Enova](#)
- [Klimasats](#)
- [Natursats](#)

Søker må likevel levere KBN sin [søknad til grønt lån](#) for å kvalifisere prosjektet. For tips til gode krav og kriterier i anskaffelser, se [DFØ sin Kriterieveiviser - veileder til bærekraftige krav](#).

Om søknadsprosessen

- ▶ Start med å få oversikt over hvilke prosjekter i investeringsbudsjettet som har potensiale til å få grønt lån. Finn riktig kategori i kriteriesettet, og ut ifra egenskapene ved prosjektet finner du ett eller flere kriterier som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll deretter ut et søknadsskjema for *Vann og avløp*. Hva som må legges ved av dokumentasjon er angitt under «Dokumentasjonkrav», kolonnen til høyre i tabellen nedenfor. Legg ved dokumentasjon på de tallene eller effektene vi ber om sammen med søknadsskjemaet.
- ▶ Send til slutt inn skjema og vedlegg til utlaan@kbn.com. Du vil som hovedregel få tilbakemelding fra oss innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

5.1 GEBYRFINANSIERT OVERVANNSHÅNDTERING	DOKUMENTASJONSKRAV
5.1.1 Separering av spillvann og overvann Separate overvannsledninger som fører overflatevann til vassdrag/fjord. Vannledning som skiftes ut samtidig med separeringen og har sammenfallende ledningstrasé vil også være søknadsberettiget.	▪ Prosjektbeskrivelse
➔ For lokal håndtering av overvann eller andre overvannstiltak som ikke er finansiert over gebyr, se kategorien <i>Klimatilpasning</i> .	
5.2 MINDRE TILTAK FOR ENERGIPRODUKSJON	DOKUMENTASJONSKRAV
5.2.1 Varmegjenvinning Innretning for gjenvinning av varme fra avløpsvannet.	▪ Forventet energiproduksjon per år (kWh/år)
5.2.2 Energiutvinning Energiutvinning fra selvfall i vannforsyningsnettet.	▪ Forventet energiproduksjon per år (kWh/år)
5.3 KLIMAVENNLIGE ANLEGG	DOKUMENTASJONSKRAV
5.3.1 Tiltak i eksisterende anlegg for vann Tiltak i eksisterende vannanlegg som oppfyller ett av følgende kriterier: a) Energieffektiviteten øker med 20 pst. b) Tilpasser anlegget for å imøtekomme et klimatilpasningsbehov c) Reduserer kjemikaliebruk eller lekkasjer d) Bruk av klimavennlige materialer	▪ Hvis a) Energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag ▪ Hvis b) eller c) Prosjektbeskrivelse, vedtak, konkurransegrunnlag eller annen dokumentasjon som beskriver hvordan tiltaket oppfyller kriteriet ▪ Hvis d) beskrivelse av valgt materialløsning
5.3.2 Tiltak i eksisterende anlegg for avløp Tiltak i eksisterende avløpsanlegg som oppfyller ett av følgende kriterier: a) Energieffektiviteten øker med 20 pst. b) Tilpassing for å imøtekomme et klimatilpasningsbehov c) Reduksjon av kjemikaliebruk eller utslipp/forurensning d) Bruk av klimavennlige materialer	▪ Hvis a) Energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag ▪ Hvis b) eller c) Prosjektbeskrivelse, vedtak, konkurransegrunnlag eller annen dokumentasjon som beskriver hvordan tiltaket oppfyller kriteriet ▪ Hvis d) beskrivelse av valgt materialløsning
5.3.3 Fosforgjenvinning Anlegg eller innretninger for å gjenvinne plantetilgjengelig fosfor fra avløpsvannet uten bruk av fellingskjemikalier. Minimum 30 pst. av fosforet skal kunne gjenvinnes. Omfatter både nye anlegg og oppgradering av eksisterende anlegg.	▪ Beskrivelse av valgt teknologi ▪ Forventet andel fosfor gjenvunnet ▪ Hvis nytt anlegg og tilgjengelig: ROS-analyse for planområdet
5.3.4 Slambehandlingsanlegg for biogassproduksjon Anlegg for behandling av avløpsslam som forstadium til biogassproduksjon. Omfatter både nye anlegg og oppgradering av eksisterende anlegg. Slammet må benyttes til produksjon av biogass for å oppfylle kriteriet.	▪ Forventet mengde slamproduksjon per år (TS/år) ▪ Hvis nytt anlegg og tilgjengelig: ROS-analyse for planområdet ▪ Prosjektbeskrivelse som redegjør for klima- og miljøambisjon og plan for bruk av biogassen og bioresten ▪ Plan for overvåking og beredskap ved metanlekkasjer

5.3.5 Nye anlegg for vann

Nytt anlegg for drikkevann som oppfyller ett av følgende kriterier:

- a) Minimum 20 pst. høyere energieffektivitet enn tidligere løsning, evt. 20 pst. høyere energieffektivitet enn en sannsynlig annen løsning
- b) Bygges for å imøtekomme et klimatilpasningsbehov
- c) Reduserer kjemikaliebruk eller negativ påvirkning på det lokale miljøet
- d) Bruk av klimavennlige materialer

- Hvis **a)** Energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag
- Hvis **b)** eller **c)** Prosjektbeskrivelse, vedtak, konkurransegrunnlag eller annen dokumentasjon som beskriver hvordan tiltaket oppfyller kriteriet
- Hvis **d)** beskrivelse av valgt materialløsning
- Hvis tilgjengelig: ROS-analyse for planområdet

5.3.6 Nye anlegg for avløp

Nytt anlegg for avløpsvann som oppfyller ett av følgende kriterier:

- a) Minimum 20 pst. høyere energieffektivitet enn tidligere løsning, evt. 20 pst. høyere energieffektivitet enn en sannsynlig annen løsning
- b) Bygges for å imøtekomme et klimatilpasningsbehov
- c) Reduserer kjemikaliebruk eller negativ påvirkning på det lokale miljøet
- d) Bruk av klimavennlige materialer

- Hvis **a)** Energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag
- Hvis **b)** eller **c)** Prosjektbeskrivelse, vedtak, konkurransegrunnlag eller annen dokumentasjon som beskriver hvordan tiltaket oppfyller kriteriet
- Hvis **d)** beskrivelse av valgt materialløsning
- Hvis tilgjengelig: ROS-analyse for planområdet

5.4 KLIMAVENNLIGE ANLEGGSPROSJEKTER

DOKUMENTASJONSKRAV

5.4.1 Utslippsfrie gravearbeider/anleggsplasser

Graveprosjekter som utføres med utslippsfrie anleggsmaskiner og kjøretøy (for eksempel massetransport).

- Konkurransegrunnlag eller andre dokumenter som dokumenterer utslippsfri anleggsplass
- Unngåtte klimagassutslipp i prosjektperioden (inkl. beregningsgrunnlag)

5.4.2 Gravefrie prosjekter («no-dig»)

Rør-/ledningsfornyelse som utføres gjennom gravefrie («no-dig») metoder.

- Prosjektbeskrivelse

➔ For anskaffelse av utslippsfrie anleggsmaskiner, se kategorien *Transport*.

5.5 ANNET

DOKUMENTASJONSKRAV

Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.

- Prosjektbeskrivelse

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjekttypene det går an å søke om grønt lån til.

6 | Arealbruk og områdeprosjekter

Det gis grønt lån til investeringer i områdeutvikling hvor natur, miljø og klima vektlegges, samt i forurensningstiltak.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra en av ordningene listet under, er det høy sannsynlighet for at det kvalifiserer til grønt lån:

- [Enova](#)
- [Klimasats](#)
- [Natursats](#)

Søker må likevel levere KBN sin [søknad til grønt lån](#) for å kvalifisere prosjektet. For tips til gode krav og kriterier i anskaffelser, se [DFØ sin Kriterieveiviser - veileder til bærekraftige krav](#).

Om søknadsprosessen

- ▶ Start med å få oversikt over hvilke prosjekter i investeringsbudsjettet som har potensiale til å få grønt lån. Finn riktig kategori i kriteriesettet, og ut ifra egenskapene ved prosjektet finner du ett eller flere kriterier som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll deretter ut søknadsskjemaet for *Arealbruk og områdeprosjekter*. Hva som må legges ved av dokumentasjon er angitt under «Dokumentasjonkrav», kolonnen til høyre i tabellen nedenfor. Legg ved dokumentasjon på de tallene eller effektene vi ber om sammen med søknadsskjemaet.
- ▶ Send til slutt inn skjema og vedlegg til utlaan@kbn.com. Du vil som hovedregel få tilbakemelding fra oss innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

6.1 TILTAK MOT FORURENSNING	DOKUMENTASJONSKRAV
6.1.1 Tiltak mot forurensning på land Dette kan for eksempel være tiltak som reduserer avrenning fra vei, rensetiltak for å hindre spredning av mikroplast eller andre tiltak mot lokal forurensning.	▪ Prosjektbeskrivelse
6.1.2 Tiltak mot forurensning i vann (havn, sjø, elver, vassdrag eller lignende) Tiltak som øker tilstandsklassen for vannkvaliteten fra god til svært god. Andre tiltak som bidrar til bedre vannkvalitet eller styrket biologisk mangfold, der tilstandsklasse ikke er relevant, vurderes også.	▪ Tilstandsklasse før og etter investering
6.2 OMRÅDEUTVIKLING OG AREALBRUK	DOKUMENTASJONSKRAV
6.2.1 Klima- og miljøvennlig områdeutvikling Dette kan for eksempel være en større utvikling av et nytt bo-, nærings- eller rekreasjonsområde med en tydelig og helhetlig miljø- og klimaambisjon. Natur- og klimarisiko må håndteres tilsvarende som for kriterie 1.2. Hvis prosjektet inkluderer finansiering av bygg, må disse oppfylle relevante byggkriterier.	▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Areal utviklet (m²) ▪ Hvis tilgjengelig: Konsekvensutredning
6.2.2 Restaurering av naturområder Tiltak som gjenoppretter og forbedrer tilstanden i økosystemet. Eksempler på prosjekter er restaurering av myr og annen våtmark, marin restaurering eller restaurering av ulike terrestriske naturtyper. For at vi skal få informasjon om prosjektets håndtering av natur-, klima- og miljørisiko, må nyeste Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for planområdet vedlegges.	▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Areal restaurert (m²) ▪ Hvis tilgjengelig: Konsekvensutredning ▪ Hvis tilgjengelig: ROS-analyse for planområdet
 For tilrettelegging for sykkel og gange, som for eksempel bygging av gang- og sykkelvei, se kategorien <i>Transport</i> .	
6.3 ANNET	DOKUMENTASJONSKRAV
Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.	▪ Prosjektbeskrivelse

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjektypene det går an å søke om grønt lån til.

7 | Klimatilpasning

Det gis grønne lån til egne tiltak for klimatilpasning, som bidrar til å gjøre lokalsamfunnet bedre rustet til å tåle dagens og fremtidens klimaendringer og reduserer fysisk klimarisiko.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra en av ordningene listet under, er det høy sannsynlighet for at det kvalifiserer til grønt lån:

- [Enova](#)
- [Klimasats](#)
- [Naturesats](#)

Søker må likevel levere KBN sin [søknad til grønt lån](#) for å kvalifisere prosjektet. For tips til gode krav og kriterier i anskaffelser, se [DFØ sin Kriterieveiviser - veileder til bærekraftige krav](#).

Om søknadsprosessen

- ▶ Start med å få oversikt over hvilke prosjekter i investeringsbudsjettet som har potensiale til å få grønt lån. Finn riktig kategori i kriteriesettet, og ut ifra egenskapene ved prosjektet finner du ett eller flere kriterier som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll deretter ut søknadsskjemaet for *Klimatilpasning*. Hva som må legges ved av dokumentasjon er angitt under «Dokumentasjonkrav», kolonnen til høyre i tabellen nedenfor. Legg ved dokumentasjon på de tallene eller effektene vi ber om sammen med søknadsskjemaet.
- ▶ Send til slutt inn skjema og vedlegg til utlaan@kbn.com. Du vil som hovedregel få tilbakemelding fra oss innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

7.1 OVERVANNSHÅNDTERING	DOKUMENTASJONSKRAV
7.1.1 Overvannshåndtering Tiltak for overvannshåndtering som ikke er finansiert over avløpsgebyret, slik som bekkeåpning, etablering av flomveier, lokal overvannsdisponering (LOD) gjennom fordrøyningsbasseng, e.l.	▪ Prosjektbeskrivelse
 For overvannsledninger og andre tiltak finansiert over avløpsgebyret, se kategorien <i>Vann og avløp</i> .	
7.2 FOREBYGGENDE KLIMATILPASNING	DOKUMENTASJONSKRAV
7.2.1 Sikring mot naturskade Sikring av bygg, anlegg, infrastruktur og kulturminner mot naturskade som flom, skred, råde, ras og stormflo.	▪ Hvilken klimautfordring investeringen skal håndtere og hvordan ▪ Areal sikret (m²)
7.2.2 Flytting av infrastruktur Flytting av infrastruktur eller andre bygde strukturer som forebyggende tiltak mot klimarelatert skade. Flytting av veier vil ikke kvalifisere.	▪ Hvilken klimautfordring investeringen skal håndtere og hvordan ▪ Areal flyttet (m²)
 For klimatilpasningstiltak i bygg, se kategorien <i>Bygg</i> .	
7.3 BEREDSKAP	DOKUMENTASJONSKRAV
7.3.1 Varslingssystemer og beredskap Varslingssystemer og andre tiltak for beredskap i områder med risiko for naturskade som flom, skred, ras og stormflo.	▪ Prosjektbeskrivelse
7.4 ANNET	DOKUMENTASJONSKRAV
Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.	▪ Prosjektbeskrivelse

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjekttypene det går an å søke om grønt lån til.

The logo for KBN (Kommunalbanken) is displayed in a white, angular shape that resembles a folded piece of paper or a stylized 'K'. The letters 'KBN' are in a bold, sans-serif font.

Den norske stats
kommunalbank

Kommunalbanken AS
Postboks 1210 Vika
0110 Oslo

+47 2150 2000
post@kbn.com
www.kbn.com